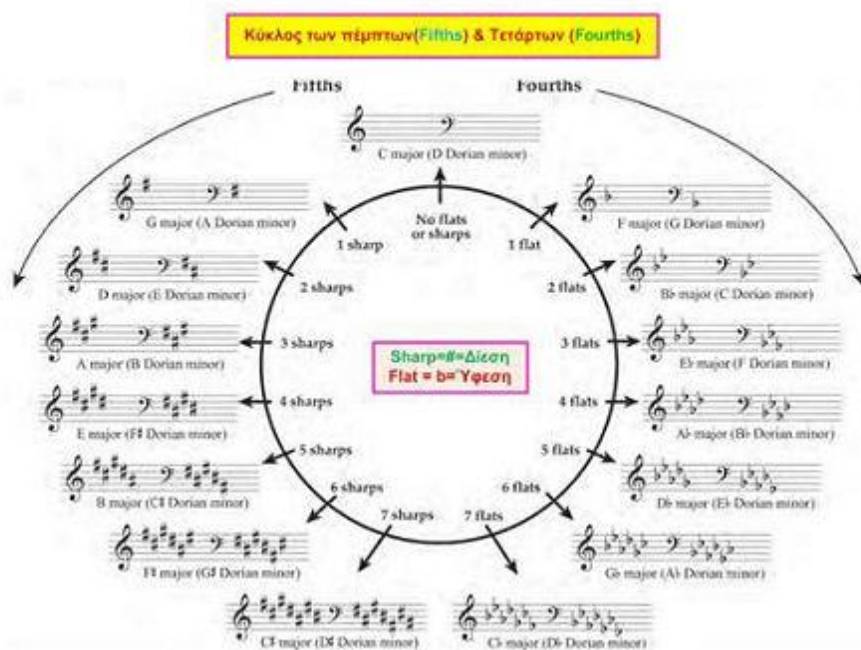

Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ

1. Με τον όρο **μετατροπία** εννοούμε την αλλαγή» τη μετάβαση από μια κλίμακα, σε μία άλλη, στην εξέλιξη του ίδιου έργου .
2. **Απαραίτητη** προϋπόθεση για τον χειρισμό της μετατροπίας, είναι η καλή γνώση όλων των

κλιμάκων

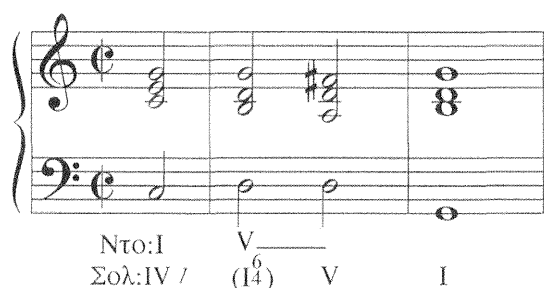
3. οι μετατροπίες διακρίνονται :
 - a) σε κοντινές (δηλ. σε σχετικές κλίμακες)
 - b) και μακρινές (δηλ σε όχι σχετικές κλίμακες)

σχετικές λέγονται οι κλίμακες που έχουν διαφορά μέχρι 2 σημεία αλλοιώσεως στον οπλισμό τους ενώ μακρινές εκείνες που έχουν διαφορά στον οπλισμό τους περισσότερα από 2 σημεία αλλοιώσεως .

4. Αναλόγως του τρόπου με τον οποίο διενεργείται η μετατροπία ,έχουμε :
 - a) Διατονική μετατροπία
 - b) χρωματική μετατροπία
 - c) εναρμόνια μετατροπία
5. Η βασική τονικότητα με την οποία ξεκινάει ένα έργο, επαναλαμβάνεται, μετά τον κύκλο μετατροπιών και ως τελική τονικότητα.
6. Δεν "νοείται" μετατροπία ,εάν δεν εμφανιστεί πτώση μέσω της V ή VII βαθμίδας στην νέα τονικότητα ,επιβεβαιώνοντάς την

ΔΙΑΤΟΝΙΚΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΙΑ

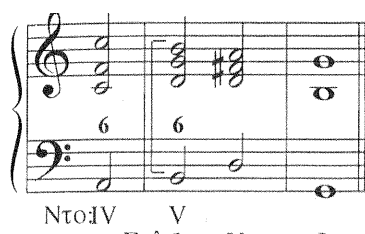
Όπως γνωρίζουμε από την θεωρία της μουσικής, οποιαδήποτε συγχορδία, μείζονα ή ελάσσονα ή αυξημένη ή ελαττωμένη, μπορούμε να την συναντήσουμε σε διαφορετικές κλίμακες, ως όμως άλλη βαθμίδα και βεβαίως με άλλη λειτουργία. Έτσι π.χ. την I βαθμίδα της Ντο μείζονας κλίμακας, θα την συναντήσουμε και ως IV βαθμίδα της κλίμακας Σολ Μείζονα και να γίνει μετατροπία σε αυτήν όπως το παράδειγμα.

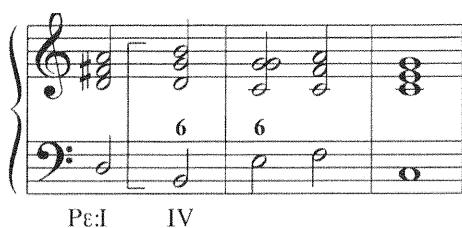
Την διαδικασία μετάβασης από μία κλίμακα σε μία άλλη μέσω κάποιας κοινής τους συγχορδίας, ονομάζουμε **Διατονική Μετατροπία**

Για να πραγματοποιηθεί μία διατονική μετατροπία, πρέπει να κρατηθούν όλοι οι κανόνες για τη σύνδεση των συγχορδιών σχετικά με τον αρχική κλίμακα, μέχρι τη στιγμή της κοινής συγχορδίας. Μέσω της οποίας θα γίνει η μετατροπία. Στο σημείο αυτό πρέπει, η συγχορδία που θα προκαλέσει τη μετατροπία, να εμφανιστεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι σωστή η σύνδεσή της και στις δύο κλίμακες που πρόκειται να ενώσει. Κυρίως χρειάζεται προσοχή σε ορισμένους φθόγγους με υποχρεωτική κατεύθυνση, όπως είναι λ.χ. ο προσαγωγέας, η 6η στον ελάσσονα τρόπο κ.λπ., ώστε να μη σχηματίζουν λάθη, κακούς διπλασιασμούς και απαγορευμένες συνδέσεις είτε σχετικά με την προηγούμενη κλίμακα είτε σχετικά με την επόμενη.

λάθος διπλασιασμός προσαγωγέα
σχετικά με την πρώτη κλίμακα

λάθος διπλασιασμός και κακή αγωγή του
προσαγωγέα σχετικά με τη δεύτερη κλίμακα.

Επικύρωση της νέας τονικότητας

Εφ' όσον η μετατροπία δεν περιορίζεται σε μια απλή επαφή με την νέα τονικότητα και άμεση επιστροφή στην παλιά, αλλά πρόκειται για πραγματική αλλαγή, θα πρέπει λοιπόν να *επικυρώσουμε*, την νέα τονικότητα.

Αυτό θα το πετύχουμε, όταν χρησιμοποιήσουμε κύριους χαρακτηριστικούς φθόγγους του νέας τονικότητας και γενικότερα, όταν σχηματίσουμε *πτώση* σε αυτήν.

Χαρακτηριστικούς φθόγγους μιας κλίμακας εννοούμε εκείνους που την ξεχωρίζουν. Έτσι την Σολ μείζονα την ξεχωρίζει από την Ντο μείζονα το φα#, ο προσαγωγέας της Σολ, ενώ την Φα μείζονα την ξεχωρίζει από την Ντο μείζονα, το σι b η IV της Φα.

Την ρε ελάσσονα την ξεχωρίζει πάλι από τον Ντο μείζονα το σι b η VI, δηλ. της ρε αλλά προπαντός την ντο#, ο προσαγωγέας της ρε, ο οποίος είναι ο κύριος χαρακτηριστικός φθόγγος της ρε ελάσσονα. Στην περίπτωση αυτή ο σι b είναι βοηθητικός χαρακτηριστικός φθόγγος, που βοηθά να ξεχωρίσουμε την ρε ελάσσονα από την Ντο μείζονα, αλλά δεν είναι αρκετός χωρίς τον προσαγωγέα ντο#, που είναι ο κύριος χαρακτηριστικός φθόγγος

α' β'

Ντο: I V I Ντο: V I V =
Σολ: IV V I Φα: I IV I(V) V I

γ' δ'

Ντο: I V I IV ρε III μελ. IV V I Ντο: V I II λα: IV V I

Αξίζει να σημειωθεί ότι

1. *Μια μείζονα συγχορδία* βρίσκεται στο μείζονα τρόπο στην I, στην IV και στην V βαθμίδα, στο συνηθισμένο αρμονικό ελάσσονα στην V και την VI βαθμίδα. Έτσι έχουμε τη συγχορδία Ντο μείζονα I Ντο, IV Σολ V Φα, V Φα ελασ, VI μι ελάσσονα.
2. *Μια ελάσσονα συγχορδία* βρίσκεται στο συνηθισμένο αρμονικό ελάσσονα τρόπο στην I και στην IV βαθμίδα. Στον μείζονα τρόπο βρίσκεται στη II, στην III και στην VI βαθμίδα.
3. *Μια ελαττωμένη συγχορδία* βρίσκεται στο μείζονα τρόπο στην VII βαθμίδα, στον αρμονικό ελάσσονα στη II και στην VII βαθμίδα.
4. Η *αυξημένη* συγχορδία συναντάται μόνο στην III βαθμίδα του αρμονικού ελάσσονα και επομένως *διατονικά* δεν μπορεί να αποτελέσει κοινή συγχορδία και ως εκ τούτου, να χρησιμεύσει σε μετατροπία.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ

Α΄ Από μείζονα σε μείζονα

Ντο-Σολ Ντο-Ρε Ντο-Λα

Ντο:Ι ΙV Ι VI Ντο:Ι III Ντο:Ι II
 Σολ:ΙV II V I Ρε:II V I Λα:ΙV V Λα:Ι

Ντο-Σιβ

II V Ι IV
 Σιβ:V VI IV V Ι

Β΄ Από μείζονα σε ΕΛΑΣΣΟΝΑ

Ντο-λα Ντο-μι Ντο-σι

Ντο:Ι II Ντο:Ι VI Ντο:Ι III
 λα:ΙV V I μι:ΙV V I σι:ΙV V I

Ντο-ρε Ντο-σολ

Ντο:Ι IV Ντο:Ι II
 φα:Ι II Σιβ:III I II
 οε:ΙV V I σολ:ΙV V I

Γ. Από Ελάσσονα σε Μείζονα

λ α - Ν τ ο λ α - Σ ο λ λ α - Ρ ε λ α - Λ α

λ α : I VI λ α : I λ α : I λ α : I λ α : I IV V
N τ ο : VI IV V I Σ ο λ : II V I Σ ο λ : II V VI Λ α : V I
Ρ ε : II V I

λ α - Φ α λ α - Σ ι β

λ α : I λ α : I VI
N τ ο : VI I Σ ι β : V VI IV V I
Φ α : V VI

Detailed description: The image shows two systems of musical notation for piano. Each system consists of a grand staff (treble and bass clefs) with chords and single notes. Above the first system are four labels: 'λ α - Ν τ ο', 'λ α - Σ ο λ', 'λ α - Ρ ε', and 'λ α - Λ α'. Below the first system is a line of Roman numerals: 'λ α : I VI λ α : I λ α : I λ α : I λ α : I IV V', followed by a second line: 'N τ ο : VI IV V I Σ ο λ : II V I Σ ο λ : II V VI Λ α : V I', and a third line: 'Ρ ε : II V I'. The second system has two labels: 'λ α - Φ α' and 'λ α - Σ ι β'. Below it is a line of Roman numerals: 'λ α : I λ α : I VI', followed by a second line: 'N τ ο : VI I Σ ι β : V VI IV V I', and a third line: 'Φ α : V VI'.

Ασκήσεις εφαρμογής επί των διατονικών μετατροπιών σελ 60-61 των θεμάτων Μ. Καλομοίρη-Φιλοκτήτη Οικονομίδη.